

PLEIDOOI VOOR INCLUSIEF
DENKEN OVER ONTWIKKELINGSKANSEN

Onderwijs moet meer aan anderen overlaten

TEKST RONALD BUITELAAR ILLUSTRATIE CHRIS VERSTEEG

Op Twitter wordt al enige tijd een lijstje bijgehouden van alles wat er vanuit de samenleving bij het onderwijs over de schutting gekieperd wordt. Programmeren, een moestuin bijhouden, omgaan met geld, aandacht voor diversiteit... Het onderwijs wordt er niet alleen tureluurs van, maar ook onzeker.

'Niet nodig', zegt Ype Akkerman, 'als overheid en samenleving hun verantwoordelijkheid nemen, hoeven scholen niet alles alleen te doen. Dan zorgen we er met elkaar voor dat alle Rotterdamse kinderen zich optimaal ontwikkelen.'

ARBEID ADELT

Ype Akkerman heeft een lange ambtelijke carrière achter de rug die hem via het ministerie van OCW naar Rotterdam voerde. Bij het ministerie hield hij zich onder meer bezig met het mbo, volwasseneneducatie en inburgering. In Rotterdam was hij namens het ministerie betrokken bij het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Tegenwoordig zet Ype zich beroepsmatig en privé in voor de jeugd. Met name jeugd in achterstandsituaties. Ype woont in de wijk Feijenoord en richtte daar het Pedagogisch Collectief Feijenoord (PCF) op. Het Collectief wil een hechte en duurzame community bevorderen van iedereen die zich

in de wijk Feijenoord inzet voor de jeugd. Het sluit aan bij Ypes overtuiging dat iedereen er toe doet als het om de vorming van jongeren gaat: 'Vorming vindt niet alleen plaats in het onderwijs. Vrijwilligers en professionals uit allerlei disciplines, maatschappelijke verbanden en levensterreinen spelen daar allemaal een rol in.' Een inzicht dat zich al ontwikkelde door zijn betrokkenheid bij het beroepsonderwijs: 'Als ik bij leerbedrijven kwam hoorde ik steevast: "Deze jongeren beginnen schuchter aan een stage of leerbaan, maar dat is na een maand of wat volledig verdwenen." De praktijk biedt dus niet alleen professionele, maar ook sociale en persoonlijke vorming. Het illustreert dat arbeid adelt en een belangrijke bron is van sociale mobiliteit.'

COMPENSEREN

Ype is van mening dat het voor het onderwijs ontlastend kan werken als dat besef breder

gedeeld wordt: 'Ik zie dat het onderwijs veel naar zich toe trekt – ook dingen die aan anderen kunnen worden overgelaten. Het is geen verwijt, want het idee overheerst dat uitsluitend scholen en leraren moeten compenseren voor wat kinderen elders tekortkomen. Het zou enorm helpen als het onderwijs inziet dat kwalificatie, socialisering en persoonsvorming ook elders in de samenleving vorm krijgt.'

CHILDREN'S ZONE

Ype had gehoopt dat de Rotterdamse Children's Zone de aanzet zou zijn voor een ontwikkeling waarbij iedereen in een wijk of gebied aan de slag gaat met de vorming van de jeugd. Hij constateert dat die verwachting niet is uitgekomen: 'Het ideaal van een stimulerende en ontwikkelingsgerichte omgeving is onvoldoende uit de verf gekomen. Bovendien blinkt het overheidsbeleid niet uit in continuïteit. In Rotterdam hebben we de Brede School

gehad, kindvriendelijke wijken, jeugdkan-
senzones en de wijkpedagogiek. Beleid met
ongeveer dezelfde doelen, maar steeds wis-
selende uitvoering en personele inzet. Ik ver-
wachtte dat de Children's Zone een einde aan
die tijdelijkheid en versnippering zou maken,
maar constateer dat de uiteindelijke uitwer-
king smaller is geworden dan aanvankelijk de
bedoeling was.'

INCLUSIEF DENKEN

Voor de toekomst vestigt Ype zijn hoop op het
Rotterdamse jeugdbeleid: 'Dat plan ademt een
langere adem en inclusief denken over opvoe-
ding en vorming.' Wel heeft Ype nog enkele
wensen: 'Ik hoop dat de gemeente oog heeft
voor de verschillen in de stad. Het jeugdbeleid
mag in de wijken heel divers vorm krijgen en
zou er wel bij varen als de gemeente zich niet
alleen op instituties richt, maar ook kleine,
particuliere, initiatieven ondersteunt. Omarm
die en laat burgers en sociaal ondernemers
ermee scoren. Het zal de jeugd in de wijken
goed doen.' Een citaat van Erasmus, de groot-
ste zoon van Rotterdam, laat volgens Ype het
belang van een zo breed mogelijke 'ontwikke-
lingscoalitie' zien: 'Overweeg hoe veelzijdig en
veeleisend een goede opvoeding is, maar ook
hoe schitterend haar resultaat'

UIT HET GEMEENTELIJK BELEIDSKADER JEUGD 2015-2020

'Voorop staat duurzaam resultaat. Niet alleen symptoombestrijding, maar dieper,
vanaf de wortel. Hiervoor is meer samenhang nodig in de inzet op de doelgroep
jeugd. Vanuit veiligheid, werkgelegenheid, onderwijs, cultuur, sport en de fysieke
omgeving. Zodat initiatieven elkaar versterken. Zodat het geld dat de stad inzet
voor kinderen en jongeren meer oplevert dan voorheen. Meer doen wat werkt.
Van goed bedoeld naar goed. Dat vraagt om een langere adem dan enkel een
collegeperiode. Het doel van het Rotterdamse jeugdbeleid: het kansrijker,
veilig en gezonder opgroeien van jeugd in de stad.

**'DE PRAKTIJK BIEDT NIET
ALLEEN PROFESSIONELE,
MAAR OOK SOCIALE EN
PERSOONLIJKE VORMING'**